किसान रोपवाटिका या योजनेअंतर्गत लाभार्थ्यांना देण्यात आलेल्या अग्रिमाची थकित वसूली निर्लेखित करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : एसएलएफ २००९/प्र.क्र.२४/जल-१२,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : २८ जानेवारी, २०११

वाचा :

१. शासन निर्णय, फलोत्पादन व सामाजिक वनीकरण विभाग, क्र.एसएलएफ - १८८६/सीआर ११७५/का.३२, दिनांक ९ ऑक्टोबर, १९८६
२. शासन निर्णय, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग क्र. एसएलएफ - १४९३/प्र.क्र.२०/जल-१४, दिनांक १४ मे, १९९३
३. संचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र क्र. कक्ष-१०/लेप/१२/३४२८/०८-०९ दिनांक ७.२.२००९, पत्र क्र. कक्ष-१०/लेप/२/९-१०/९४० सन ०९-१०, दिनांक २१.६.२००९ व पत्र क्र. कक्ष-१०/लेप/९७६/सन ०९-१०, दिनांक २५.६.२००९.

प्रस्तावना :

राज्यात किसान रोपवाटिका ही १०० टक्के केंद्र पुरस्कृत योजना संदर्भ क्र. १ मधील दिनांक ९ ऑक्टोबर, १९८६ च्या शासन निर्णयान्वये १९८६-८७ पासून सुरु झाली. तथापि, सन १९९२-९३ पासून केंद्र शासनाने ही योजना राज्य शासनाकडे हस्तांतरीत केली. त्यानुसार केंद्र शासनाने ठरवून दिलेल्या उद्येशाला बाधा न आणता अंमलबजावणीत किरकोळ फेरफार करुन राज्य शासनाच्या खर्चाने सदर योजना संदर्भ क्र. २ मधील दिनांक १४ मे, १९९३ च्या शासन निर्णयान्वये सन १९९३-९४ पासून "सुधारित किसान रोपवाटिका योजना" म्हणून सुरु करण्यात आली आहे.

सदर योजनेचा मुख्य उद्देश हा दुर्बळ घटकातील अल्प व सीमांतीक शेतक-यास जोडधंदा उपलब्ध व्हावा, कालांतराने लाभधारकाने शासकीय सहाय्याविना स्वतःच्या पायावर उभे रहावे, या कार्यक्रमातून सामाजिक वनीकरण विभागाच्या विविध वृक्ष लागवड योजनांसाठी रोपनिर्मिती करणे, दर्जेदार रोपनिर्मितीचे तंत्रज्ञान शेतक-यांपर्यंत पोहचविणे, रोजगार निर्मिती करणे व पर्यायाने त्यांना दारिद्रय रेषेच्या वर आणणे असा होता.

परंतु, सदर योजनेअंतर्गत लाभार्थी शेतक-यांना सन १९९१-९२ पासून देण्यात आलेली अग्रीम रक्कम अनियमित पाऊस, दुष्काळी परिस्थिती व अन्य कारणांमुळे रोप विक्रीतून अपेक्षित उत्पन्न न मिळाल्याने त्यांना देण्यात आलेल्या अग्रिमाची परतफेड ते करु शकले नाहीत. याबाबत महालेखापाल कार्यालयाने लेखा आक्षेप (परिच्छेद) उपस्थित केले आहेत. सामाजिक वनीकरण विभागाच्या क्षेत्रीय कार्यालयांकडून सदर थकीत अग्रिम वसुलीबाबत वेळोवेळी प्रयत्न करण्यात आले. काही लेखा परिच्छेदांमध्ये थकित वसुलीबाबत विभागीय उपसंचालक यांचे स्तरावर लाभार्थ्यांना नोटीस काढण्यात आल्या आहेत. तसेच काही परिच्छेदामध्ये जमिन महसुल थकित बाकी दर्शविण्यासाठी संबंधित जिल्हाधिकारी यांना संपर्क करुन नियमानुसार वसुली करण्याचे प्रयत्न करण्यात आले आहेत. याप्रमाणे सर्वतोपरी प्रयत्न करुन सुध्दा लाभार्थी थकित अग्रिम परतफेड करु शकले नाहीत. त्यामुळे अद्याप रु. ९१.८५३ लाख इतकी थकीत अग्रीमाची वसुली झालेली नाही. तसेच भविष्यांतही सदरची थकबाकी वसूल होण्याची शक्यता दिसून येत नाही. त्यामुळे सदर वसूल न झालेली अग्रीमाची थकबाकी निर्लेखित करण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

सदर शासन निर्णयान्वये **किसान रोपवाटिका** या योजनेखाली सन १९९१-९२ पासून लाभार्थ्यांना अग्रीम देण्यांत आलेली परंतु अद्याप वसूल न झालेली यासोबतच्या परिशिष्ट - अ प्रमाणेची रु.९१.८५३ लाख इतकी थकबाकीची रक्कम निर्लेखित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२ सदर आदेश **वित्तिय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ भाग पहिला, उपविभाग-एक च्या अ.क्र. २५ (क) नियम क्रमांक १४६ नुसार प्रशासनिक विभागास असलेल्या अधिकारांतर्गत प्रधान सचिव (जलसंधारण) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहेत.**

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक सांकेतांक **२०११०१२९२०३२५२००१** असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने,

(श्या. र. चौरे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

संचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
प्रधान मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
सर्व सहसंचालक, सामाजिक वनीकरण वृत्त
सर्व उपसंचालक, सामाजिक वनीकरण विभाग
सर्व विभागीय आयुक्त
सर्व जिल्हाधिकारी
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र -१, मुंबई
महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र -१, मुंबई
महालेखापाल, (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र -२, नागपूर
महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र -२, नागपूर,
वित्त विभाग (व्यय-१५), मंत्रालय, मुंबई
कार्यासन जल-११ / जल-१३ / जल-१९, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
निवड नस्ती / जल -१२ कार्यासन

शासन निर्णय, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग

क्रमांक : एसएलएफ २००९/प्र.क्र.२४/जल-१२, दिनांक २८ जानेवारी, २०११ चे सहपत्र

परिशिष्ट - 'अ'

(रु. लाखांत)

अ. क्र.	वृत्ताचे नांव	जिल्हा / विभागाचे नांव	लेखा परिच्छेद क्र.	वर्ष / कालावधी	लाभधारकांना अदा केलेली रक्कम	वसूल केलेली रक्कम	थकबाकी ची रक्कम (६-७)
१	२	३	४	५	६	७	८
१	सहसंचालक, सामाजिक वनीकरण वृत्त, पुणे	पुणे	२	१९९६-१९९७	६.३२	५.९४९	०.३७१
		सातारा		१९९२-१९९३	१.४९	१.३१५	०.१७५
		कोल्हापूर	६	१९९१-१९९२	१०.४६५	८.२८३	२.१८२
				एकूण :-	**१८.२७५**	**१५.५४७**	**२.७२८**
२	सहसंचालक, सामाजिक वनीकरण वृत्त, ठाणे	ठाणे	१	१९९२-१९९९	४.५२	१.१८	३.३४
		रायगड	३	१९९१-९७ व १९९९-२०००	५.११	१.१३	३.९८
		रत्नागिरी	२	१९९३-१९९४	१.२३	०.०४	१.१९
				एकूण :-	**१०.८६**	**२.३५**	**८.५१**
३	सहसंचालक, सामाजिक वनीकरण वृत्त, नाशिक	नाशिक		१९९१-१९९८	६.४६	०.०३	६.४३
		अहमदनगर	१	१९९१-२००१	१६.७३२	२.४३७	१४.२९५
		धुळे	२	१९९१-१९९३	८.०४८	३.१०४	४.९४४
		जळगांव		१९९१-१९९८	३.१२४	१.१८९	१.९३५
				एकूण :-	**३४.३६४**	**६.७६**	**२७.६०४**
४	सहसंचालक, सामाजिक वनीकरण वृत्त, औरंगाबाद	बीड		१९९३-१९९५	१.११५	०.१२८	०.९८७
		जालना	५ बी	१९९१-१९९५	३.०६२	१.२७	१.७९२
		लातूर		१९९१-१९९३	६.७०२	६.३४३	०.३५९
		नांदेड		१९९२-१९९४	०.०७४	०	०.०७४
		परभणी		१९९२-२००५	१.६८७	०.२५	१.४३७
		उस्मानाबाद	३	१९९१-२००५	१४.४५	४.५२५	९.९२५
				एकूण :-	**२७.०९**	**१२.५१६**	**१४.५७४**
५	सहसंचालक, सामाजिक वनीकरण वृत्त, नागपूर	नागपूर	२	१९९१-२००८	६.८०२	१.९७२	४.८३०
		भंडारा		१९९१-२००८	३.२५	१.१०३	२.१४७
		वर्धा	२	१९९१-१९९९	१३.२७३	४.४४५	८.८२८
		चंद्रपूर		१९९२-२००२	२.४८५	०.७४१	१.७४४
		गडचिरोली		१९९२-२०००	१.२१८	०.३१३	०.९०५
				एकूण :-	**२७.०२८**	**८.५७४**	**१८.४५४**
६	सहसंचालक, सामाजिक वनीकरण वृत्त, अमरावती	अमरावती		१९९१-१९९९	९.९६६	२.६८५	७.२८१
		अकोला		१९९१-१९९७	३.३८३	१.२६	२.१२३
		यवतमाळ		१९९१-१९९९	१३.९७३	३.३९४	१०.५७९
				एकूण :-	**२७.३२२**	**७.३३९**	**१९.९८३**
			एकूण क्र. १ ते ६:-		**१४४.९३९**	**५३.०८६**	**९१.८५३**